

Briselē, 2024. gada 16. oktobrī
(OR. en)

14554/24

Starpiestāžu lieta:
2024/0251(NLE)

CCG 31

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2024. gada 15. oktobris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2024) 459 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES LĒMUMS par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku sanāsmēs attiecībā uz vienotajām nostājām par minimālās pirmās iemaksas prasību

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2024) 459 final.

Pielikumā: COM(2024) 459 final

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 15.10.2024.
COM(2024) 459 final

2024/0251 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

**par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem
eksporta kredītiem dalībnieku sanāksmēs attiecībā uz vienotajām nostājām par
minimālās pirmās iemaksas prasību**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem (“vienošanās”) dalībnieku sanāksmēs attiecībā uz dalībnieku iesniegtajām turpmākām vienotajām nostājām par minimālās pirmās iemaksas prasību.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem

Vienošanās ir džentlmeņu vienošanās, kuras mērķis ir nodrošināt pamata noteikumus oficiāli atbalstītu eksporta kredītu sakārtotai izmantošanai. Praksē tas nozīmē, ka tiek radīti vienlīdzīgi konkurences apstākļi (kuros konkurenci nosaka eksportējamo preču un pakalpojumu kvalitāte un cena, nevis paredzētie finanšu noteikumi) un vienlaikus notiek darbs ar mērķi likvidēt subsīdijas un tirdzniecības kropļojumus, kas saistīti ar oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem (“oficiāls atbalsts”). Vienošanās stājās spēkā 1978. gada aprīlī un ir beztermiņa.

Vienošanās ir administratīvi integrēta ESAO un saņem atbalstu no ESAO sekretariāta kredītu jautājumos. Tomēr tā nav ESAO akts¹.

Eiropas Savienība, nevis tās dalībvalstis, ir vienošanās dalībniece, un vienošanās teksts ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1233/2011² ir transponēts Kopienas *acquis*. Tāpēc vienošanās ir juridiski saistoša, jo uz to attiecas Savienības tiesību akti.

2.2. Vienošanās dalībnieki

Vienošanās pašreizējie vienpadsmit dalībnieki (“vienošanās dalībnieki”) ir: Amerikas Savienotās Valstis, Apvienotā Karaliste, Austrālija, Eiropas Savienība, Japāna, Jaunzēlande, Kanāda, Koreja, Norvēģija, Šveice un Turcija.

Vienošanās dalībnieki var pieņemt lēmumus par vienošanās, kā arī “vienoto nostāju” grozījumiem saskaņā ar vienošanās IV nodaļas 5. iedaļu. Lēmumus pieņem, pamatojoties uz konsensu, kas nozīmē, ka tad, ja kāds no dalībniekiem izsaka iebildumus, vienošanās grozījums vai vienotā nostāja nevar tikt pieņemts.

Eiropas Komisija lēmumu pieņemšanas nolūkos pārstāv Savienību kā vienošanās dalībnieku sanāksmēs, tā rakstiskajās procedūrās.

Vienotā nostāja ir vienošanās instruments, kas ļauj dalībniekiem izņēmuma kārtā atkāpties no vienošanās noteikumiem attiecībā uz konkrētu darījumu vai uz laiku – attiecībā uz nenoteiktu darījumu skaitu. Vienošanās 54.–59. pantā ir izklāstītas procedūras, kā panākama vienošanās par vienoto nostāju. Rakstiskajā procedūrā vienotās nostājas var tikt pieņemtas, dalībniekam nereaģējot, jo tiek uzskatīts, ka dalībnieks, kas nereaģē, ir akceptējis vienotās nostājas priekšlikumu. Tas pats attiecas uz dalībnieku, kurš paziņo, ka tam nav nekādas nostājas. Uz vienotās nostājas priekšlikumu jāatbild 20 kalendāro dienu laikā, taču šo termiņu ir iespējams pagarināt par astoņām kalendārajām dienām. ESAO sekretariātam eksporta kredītu jautājumos

¹ Definēts ESAO konvencijas 5. pantā.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2011 (2011. gada 16. novembris) par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK (OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.).

ir pienākums informēt dalībniekus par to, vai vienotā nostāja ir akceptēta, un saskaņotā vienotā nostāja stājas spēkā pēc trim kalendārajām dienām no šā paziņojuma dienas.

2.3. Nostāja, kas jāieņem Savienības vārdā

Iepriekšējo gadu laikā tika pieņemtas vairākas vienotās nostājas par pirmo iemaksu, kas darījumos jāmaksā pircējiem atbilstoši vienošanās noteikumiem. Tā 2021. gada 5. novembrī dalībnieki pieņēma ES ierosinātu vienoto nostāju, kas pazemina prasīto pirmo iemaksu līdz 5 % (pretēji vienošanās 11. panta a) punktā prasītajiem 15 %) un paaugstina maksimālā oficiālā atbalsta robežu līdz 95 % no eksporta līguma vērtības (pretēji vienošanās 11. panta c) punktā prasītajiem 85 %). Pasākumu kā steidzamu un ārkārtēju soli, kas nepieciešams, lai reaģētu uz Covid-19 veselības krīzes izraisīto ekonomikas lejupslīdi, apstiprināja dalībnieki. 2021. gada vienotā nostāja, kas sākotnēji bija spēkā līdz 2022. gada 4. novembrim, tika pagarināta par vienu gadu un tādējādi zaudēja spēku 2023. gada 4. novembrī.

2023. gada 14. decembrī dalībnieki pēc Apvienotās Karalistes priekšlikuma pieņēma citu vienoto nostāju par minimālās pirmās iemaksas prasību. Lai gan 2021. gada vienotās nostājas brīdī elastīga pieeja vairs nebija pamatota, Apvienotā Karaliste norādīja, ka vienotās nostājas priekšlikuma brīdī valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem, kurās tai bija saimnieciska darbība, publiskajiem / suverēna pircējiem tomēr bijušas īpašas grūtības, piemēram, paaugstinātas procentu likmes un nepārtraukts inflācijas spiediens, piekļūt finansējumam. Vienotā nostāja, kas ir spēkā līdz 2024. gada 13. decembrim, attiecas uz oficiālu eksporta kredītu atbalstu darījumiem ar suverēna / publiskajiem pircējiem II kategorijas valstīs, kas uz vienošanās 22. panta pamata klasificētas 5.–7. riska kategorijā. Tādiem darījumiem prasītā minimālā pirmā iemaksa ir samazināta līdz 5 % no eksporta līguma vērtības un maksimālā oficiālā atbalsta, ko var sniegt dalībnieki, robeža ir paaugstināta līdz 95 %.

Tā kā ir objektīvi nepieciešams, ka Savienība vienoto nostāju priekšlikumu sakarā starptautiskā līmenī spēj rīkoties ātri un elastīgi, Komisija ierosina, ka Padome atļauj Komisijai izstrādāt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku sanāksmēs attiecībā uz dalībnieku ierosinātām turpmākām vienotajām nostājām par minimālās pirmās iemaksas prasību. Proti, nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem, ir noraidīt vienošanās dalībnieka ierosinātu turpmāku vienoto nostāju par minimālo pirmo iemaksu, ciktāl vienotā nostāja ir horizontāla un attiecas uz vairāk nekā vienu konkrētu darījumu.

ES uzskata, ka gandrīz neatgriezeniskas izmaiņas vienošanās dokumentā izklāstītajos pirmās iemaksas noteikumos nebūtu jāievieš ar pastāvīgiem vienoto nostāju atjauninājumiem. Tā vietā par katru šāda veida pielāgojumu būt jānotiek dalībnieku diskusijām. (Tādas diskusijas tika sāktas 2023. gada martā, un tajās tiks izskatīti visi to izmaiņu parametri, kas varētu tikt ieviestas vienošanās noteikumos par pirmo iemaksu. Tiek gatavots atsevišķs Komisijas priekšlikums Padomes lēmumam, kurā tiks ņemtas vērā tādas neatgriezeniskas izmaiņas.)

Tāpēc ES ir jābūt iespējai noraidīt turpmākus priekšlikumus izmantot vienotās nostājas procedūru, lai vēl vairāk paplašinātu elastīgo pieeju. Ņemot vērā to, ka gan starptautiskā, gan ES līmenī laika gaitā varētu mainīties rīcībpolitiskais konteksts, ierosinātais lēmums piemērojams trīs gadus no tā pieņemšanas brīža, un pēc tam Padome varēs pārskatīt šajā lēmumā noteikto rīcībpolitiku.

3. JURIDISKAIS PAMATS

3.1. Procesuālais juridiskais pamats

3.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka “*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*”.

Jēdziens “lēmumi ar juridiskām sekām” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas “*var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*”³.

3.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Saskaņotās vienotās nostājas noteikumi ir prioritāri pār vienošanās noteikumiem tikai attiecībā uz konkrēto darījumu vai vienotajā nostājā norādītajiem apstākļiem. Lai gan attiecībā uz citiem vienošanās dalībniekiem vienotās nostājas ir ieteikuma tiesības, attiecībā uz Eiropas Savienību vienotās nostājas ir akti, kuriem ir juridiskas sekas atbilstīgi 1. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulā (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK, kurā noteikts, ka “*Savienībā piemēro pamatnostādnes, kas ietvertas Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem (“vienošanās”). Vienošanās teksts ir iekļauts šīs regulas pielikumā.*” Tā kā par vienotajām nostājām vienojas dalībnieki saskaņā ar vienošanās 54.–59. pantā izklāstīto procedūru, kurā piedalās ESAO sekretariāts eksporta kredītu jautājumos, tad tās arī ir akti, kurus pieņem starptautiska struktūra LESD 218. panta 9. punkta nozīmē.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

3.2. Materiālais juridiskais pamats

3.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja.

3.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku. Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. pants.

3.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punkta pirmajai daļai saistībā ar 218. panta 9. punktu.

4. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Vienošanās dalībnieku akts grozīs Vienošanos par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem, kura veido Regulas (ES) Nr. 1233/2011 II pielikumu, tāpēc ir lietderīgi to pēc pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

³ Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem ESAO Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku sanāksmēs attiecībā uz vienotajām nostājām par minimālās pirmās iemaksas prasību

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pamatnostādnes, kuras ietver Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem ("vienošanās"), ir transponētas un tādējādi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1233/2011⁴ ir padarītas juridiski saistošas Eiropas Savienībā.
- (2) Vienotā nostāja ir vienošanās instruments, kas attiecībā uz vienu konkrētu darījumu vai – uz laiku – attiecībā uz nenoteiktu darījumu skaitu ļauj dalībniekiem izņēmuma kārtā atkāpties no vienošanās noteikumiem, piemēram, no saskaņā ar vienošanās 11. panta a) punktu noteiktās minimālās pirmās iemaksas.
- (3) Vienošanās dalībnieki ("dalībnieki") rakstiskajā procedūrā lemj par vienotajām nostājām saskaņā ar vienošanās IV nodaļas 5. iedaļu. Rakstiskajā procedūrā vienotās nostājas var tikt pieņemtas, dalībniekam nereagējot, jo tiek uzskatīts, ka dalībnieks, kas nereagē, ir akceptējis vienotās nostājas priekšlikumu. Tas pats attiecas uz dalībnieku, kurš paziņo, ka tam nav nekādas nostājas. Uz vienotās nostājas priekšlikumu jāatbild 20 kalendāro dienu laikā, taču šo termiņu ir iespējams pagarināt par astoņām kalendārajām dienām. Pamatlēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu ir vajadzīgs tāpēc, ka reaģēšanai uz vienotās nostājas priekšlikumu ir atvēlēts īss termiņš un nereagēšana nozīmē apstiprinājumu.
- (4) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem rakstiskajā procedūrā attiecībā uz dalībnieku ierosinātajām vienotajām nostājām, jo vienotās nostājas, par kurām reiz ir panākta vienošanās, ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1233/2011 par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK, varēs būtiski ietekmēt Savienības tiesību aktu saturu.
- (5) Tā kā ar vienošanās dokumentu ir izveidota paātrināta procedūra šīs vienotās nostājas pieņemšanai, Savienības interesēs ir tādas nostājas ES līmenī noteikt ātri, lai Savienībai ļautu efektīvi īstenot tiesības, ko tai piešķir vienošanās. Šis lēmums tādējādi izveido efektīvu un paātrinātu procedūru tādas nostājas noteikšanai, kas

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2011 (2011. gada 16. novembris) par dažu pamatnostādņu piemērošanu oficiāli atbalstītu eksporta kredītu jomā un ar ko atceļ Padomes Lēmumus 2001/76/EK un 2001/77/EK (OV L 326, 8.12.2011., 45. lpp.).

Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz vienošanās dalībnieka ierosinātu turpmāku vienoto nostāju par minimālo pirmo iemaksu, ciktāl vienotā nostāja ir horizontāla un attiecas uz vairāk nekā vienu konkrētu darījumu.

- (6) ES uzskata, ka gandrīz neatgriezeniskas izmaiņas vienošanās dokumentā izklāstītajos pirmās iemaksas noteikumos nebūtu jāievieš ar pastāvīgiem vienoto nostāju atjauninājumiem. Tā vietā par katru šāda veida pielāgojumu būt jānotiek dalībnieku diskusijām. Tādēļ šis lēmums nosaka, ka parasti ES vajadzētu būt iespējai noraidīt turpmākus priekšlikumus izmantot vienotās nostājas procedūru tam, lai vēl vairāk paplašinātu elastīgo pieeju attiecībā uz vienošanās 11. panta a) punkta pirmās iemaksas noteikumiem.
- (7) Ja Padomes Eksporta kredītu darba grupas diskusijās tiek secināts, ka ir lietderīgi atkāpties no šajā lēmumā noteiktās nostājas, Komisija vienmēr var iesniegt priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko nosaka nostāju, kura jāieņem Savienības vārdā un atkāpjas no šajā lēmumā noteiktās nostājas. Proti, šis lēmums neskar Komisijas tiesības, arī pēc savas iniciatīvas, iesniegt priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko nosaka nostāju, kura jāieņem Savienības vārdā un atkāpjas no šajā lēmumā noteiktās vispārīgās nostājas.
- (8) Lai nodrošinātu, ka Padome var regulāri novērtēt un vajadzības gadījumā pārskatīt šajā lēmumā izklāstīto rīcībpolitiku, un LES 13. panta 2. punktā nostiprinātās Savienības iestāžu pilnīgās sadarbības garā šis lēmums var regulāri tikt pārskatīts,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Vienošanās par oficiāli atbalstītiem eksporta kredītiem dalībnieku rakstiskajā procedūrā attiecībā uz citu dalībnieku turpmākiem vienoto nostāju priekšlikumiem par minimālās pirmās iemaksas prasību, ir noraidīt turpmākās vienotās nostājas, ko iesniedzis dalībnieks attiecībā uz vienošanās 11. panta a) punkta minimālās pirmās iemaksas prasību, ciktāl vienotā nostāja ir horizontāla un attiecas uz vairāk nekā vienu konkrētu darījumu.

2. pants

Komisija pirms katras dalībnieku sanāksmes pietiekami laicīgi nosūta Padomes Eksporta kredītu darba grupai apspriešanai dokumentu, kurā iekļautas 1. pantā minētās ierosinātās vienotās nostājas, kas jāapspriež minētajā sanāksmē.

3. pants

Šo lēmumu novērtē un pēc Komisijas priekšlikuma attiecīgā gadījumā pārskata Padome ne vēlāk kā trīs gadus pēc šā lēmuma pieņemšanas.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

To piemēro trīs gadus no tā pieņemšanas brīža.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*